

Het verbond is dus niet iets dat in de lucht hangt, als een soort zwevende en onbestemde zaligheid. Neen, het is de meest intieme, persoonlijke relatie, waarin God treedt tot de kerk.

Och, roemen in het verbond, dat schijnt voor sommige dwalende christenen een negeren van de vrije genade Gods. Alsof wij met God een soort verbinding maken; wij doen dan óók wat; en dat is niet zoo vernederend voor onze natuur als de leer, dat we door genade alleen zalig moeten worden.

Maar ge ziet hier het omgekeerde. Alles is juist van den HEERE alleen. Hij wil, dat Zijn volk zich vermaand weet, en verplicht tot een nieuwe gehoorzaamheid.

Als genade de harten aanroert, zijn ze geen steenen, die het water des levens niet kunnen indrinken, maar dorstige akkers, waarop wat groeit. Zie maar, hoe alles van den HEERE is. Mijn verbond met hen, zegt de HEERE: Mijn Geest, die op u is; (als gave van Mij); Mijn woorden, die ge niet uit uzelf in uw mond neemt, neen, die Ik in uw mond gelegd heb, die zullen van uw mond niet wijken, niet omdat gij ze zoo goed bewaart, maar omdat Ik een vast verbond met u heb gesloten.

Ziet ge nu, aangevochten zielen, hoe troostvol de prediking van het verbond is, als die naar de Schriften geschiedt? Want dat de Kerk den Geest bezit, en dat Gods woorden in haar mond zijn, is al een klaar bewijs voor de trouw van Zijn verbond.

Maar dit openbaart zich in het nauw verband van Woord en Geest.

De Geest op de Kerk, en daarom de woorden Gods in haar mond. Gelegd, maar opdat zij ze uitspreken zou in het midden der wereld.

Hier is nu sprake van de Woordverkondiging, die de Heere door Zijn Geest aan de Gemeente toevertrouwd, en die haar groot privilege is. Maar ook haar heilige roeping.

Mijn woorden in uw mond. Niet u w woorden. Wat wordt het vaak vergeleken in onzen tijd!

Dan zoekt men zijn kracht in het eigen getuigenis, in het warme woord, dat spontaan opwelt uit eigen bewustzijn, en waarin eigen emoties zich uiten. Men spreekt menschenwoorden, mooi misschien, boeiend en interessant, maar: geen woorden Gods.

Wat is in dit opzicht de Pinksterrede van Petrus welsprekend! Als hij eens een eigen woord uit persoonlijk ervaren en beleven had willen spreken, eigen zonde eens eerlijk had opgebiecht, en op pakkende wijze verteld had, hoe de genade van zijn Heiland alles in zijn leven anders gemaakt had, dan zou er stellig bijzonder contact geweest zijn tusschen hem en zijn hoorders; men zou hebben genoten van een zoo enthousiast persoonlijk getuigenis. Maar zouden er dan, als vrucht van zijn preek, óók drieduizend bekeerlingen gekomen zijn, die innerlijk aangegrepen, vroegen; wat moeten wij doen?

Neen, Petrus predikt alleen de woorden Gods, zonder er iets bij te voegen uit eigen ervaring. Zijn rede heeft een sterk objectieven inslag, zij is niet anders dan strijden met het zwaard des Geestes, Gods Woord.

O, als Petrus eens had willen vertellen! Wat zou hij, juist hij, een stof hebben gehad. Doch, neen, onder de hooge spanning des Heiligen Geestes spreekt hij alleen de woorden Gods, en opent de Schriften.

Daartoe waren er vurige tongen op de Pinkstergemeente.

Daartoe werden de lippen der discipelen ontsloten, om te spreken in vreemde talen, die de Geest hun gaf uit te spreken, aangaande de groote werken Gods.

Zoo alleen werkt het verbond.

Zoo alleen openbaart zich de zegen des Geestes. Want hier ligt de overwinning der Kerk vast.

Zonder den Geest kan de kerk niet getuigen, de christen niet belijden.

Maar met dien Geest spreekt zij de woorden Gods.

Zoo alleen realiseert zich het verbond der genade.

Als vrucht van 't profetisch getuigenis der Kerk. Welk een nieuw licht werpt Pinksteren dus op het genadeverbond.

Als vaste, heilige en veilige verbintenis; het maakt verband, het brengt God tot Zijn eer, het verheerlijkt Christus, alles nemende uit Zijn volheid, het maakt de Kerk krachtig in het getuigen door den Geest.

Dit is Mijn verbond met hen, zegt de HEERE: Mijn Geest, Die op u is, en Mijn woorden, die Ik in uw mond gelegd heb, die zullen van uw mond niet wijken. Dat is genoeg voor tijd en eeuwigheid. En niets gaat daar bovenuit.

Heer, al, maak mij Uwe wegen, door Uw Geest en Woord bekend.

F. C. M.

KERKELIJK LEVEN

„Hollandsche Gereformeerden in Londen". (II.)

Tot mijn verwondering heb ik gemerkt, dat onderscheidene lezers uit het feit der publicatie van Dr van Lonkhuyzen ingezonden stuk in het vorig „Reformatie"-nummer meenden te moeten afleiden, dat ik de bezwaren van Dr v. L. deelde.

Maar dat is toch een vergissing. Ik was en ben zelf lid van het Comité, dat voor de Nederlandsche gereformeerden in Londen iets poogt te doen, en geloof, dat gezegd Comité alle recht heeft op steun en waardeering. Maar juist omdat ik ook zelf het werk van het Comité voor eigen verantwoording mede genomen had, meende ik te meer er goed aan te doen, critiek niet te smoren. Men kan toch wel naar den ander luisteren? Noemde ik Dr v. L.'s artikel „belangrijk genoeg om er plaats voor in te ruimen en er op te antwoorden", dan wilde ik daarmee zeggen, dat de principiële kwesties, door Dr v. L. te berde gebracht, wel degelijk met de zaak zelf te maken hebben. Men kan uitgebrachte critiek belangrijk vinden, zonder het er mee eens te zijn.

Ter beantwoording van Dr v. Lonkhuyzen's artikel volgde hier allereerst wat Mr A. J. L. van Beeck Calkoen op mijn verzoek zoo vriendelijk was te schrijven:

Een eigen afgescheiden Hollandsch Kerkje.

Dr van Lonkhuyzen noemt het streven om de Nederlandsche Gereformeerden in Engeland kerkelijk te vereenigen, minder welwillend: „het stichten van een eigen afgescheiden „Hollandsch kerkje". Hij vindt het beter, dat de menschen Engelsch leeren en dan... ja wat dan? Zich aansluiten bij een kerk in Engeland van Gereformeerde belijdenis en kerkvorm? Weet Dr van Lonkhuyzen daar raad op, dan zal het Comité dat gaarne vernemen. Hij leze echter eerst de voortreffelijke artikelen van Dr Kraan over het werk in Londen, welke deze schreef in het „Vlaardingsch Kerkblad".

Ik zou niet gaarne gehandeld hebben naar den raad van Dr v. L., en de Gereformeerde broeders en zusters, die tot een korter of langer verblijf in Engeland genoodzaakt worden en ons verzochten voor het kerkelijk verband met Nederland een weg te vinden, hebben geantwoord: zoek in Engeland maar uw eigen weg. Ik ben blij nu aan Gereformeerde ouders, wier kinderen naar Engeland gaan en vragen om het kerkelijk adres voor attestatie e.d., te kunnen antwoorden: wij zijn bezig een oplossing te zoeken. Dat die oplossing reeds gevonden is, is niet gezegd. Ik kan daarom ook niet van repliek dienen op alle vragen over de kerkelijke positie of op alle quaesties van kerkrechtelijke aard, die Dr v. L. moveert, ingaan.

Ik vraag aandacht er voor, dat ik schreef — het stuk waarop hij aanslaat is van mijn hand — „gelijktijdig werd in ons land een Comité gevormd, dat hun behulpzaam wil zijn in het streven het goede spoor te vinden in den vreemde".

Het Comité in Nederland zoekt naar oplossingen. Binnenkort zal wel blijken, wat het resultaat is van het werk. We vertrouwen voorts, dat de komende Generale Synode de regeling zal treffen, die het mogelijk zal maken voor het Comité om den arbeid, dien het ter hand nam ter voorbereiding van een kerkelijke regeling, neer te leggen.

Tot zoover de opmerkingen van Mr van Beeck Calkoen. Naar mijn meening is hiermee de hoofdzak beslist. Ieder kan er uit zien, dat het Comité niet verder gaan wil, dan zijn bevoegdheid toestaat. Natuurlijk staat het niet aan mij, mededeelingen te doen, die slechts het Comité, stel, dat het dit wilde, vermag te verstrekken. Wel mag ik als redacteur over hetgeen ter publieke kennis gebracht werd, mijn oordeel uitspreken. En ik doe dat des te gereeder, nu ik met zoo groote ingezondenheid den arbeid van dit Comité kan begroeten.

Misschien is dat ook wel een gevolg van het feit, dat ik niet de onzekerheid van Dr v. L. deel, die nog niet weet, of het hier wel gaat om „onthuikend gereformerd leven". Zelf heb ik van nabij kennis mogen maken met één der gereformeerde gezinnen, waar thans sprake van is, en de moeilijkheden vernemen, die er zijn voor menschen met een gereformeerde opvoeding. Omdat ik de zaak van belang acht, wil ik volgende week daarvan wel iets vertellen, en dan tevens mijn antwoord op Dr v. L.'s artikel besluiten. Met opzet beperk ik me deze week tot dit weinige, omdat het mogelijk is, dat het Comité zelf nog eenige toelichting geven wil. Als ik deze week nog meer schreef, zou misschien onnoodige herhaling het gevolg zijn.

K. S.

„Nieuw Nederland" loopt van stapel....

Het is voor sommigen — of moet ik zeggen: velen? — misschien niet kwaan geweest, dat per radio de mogelijkheid geschapen is, om kennis te nemen van wat de Utrechtsche samenkomst der „Oxford-groep" zoo al opgeleverd heeft. Want zij, die gemeend hebben, dat de door Dr E. D. Kraan uitgebrachte critiek op deze „groep" te ver ging, hebben, zoo zij althans nog vragen naar Christus, en naar de verkondiging van de verlossing door Zijn bloed, en naar de Hellige Schrift, zich wel ten zeerste teleurgesteld moeten voelen door hetgeen uit die Oxford-samenkomsten te vernemen viel.

Militant was de toon. Het bekende „In naam van Oranje, doe open de poort" leverde de melodie voor volgenden zang:

NIEUW NEDERLAND.

Wijze: „In Naam van Oranje doe open de Poort".

We luiden nu juichend Nieuw-Nederland in,
We stellen de wereld een daad.
Omver met de wallen — dit is een begin
het einde van tweedracht en haat.
We willen een leven aan eenheid gewijd,
We willen een volk dat door God is geleid:
Nieuw Nederland vrij in God's plan.
Het zal! En het moet! En het kan!

In naam van de Wil die de wereld bestuurt,
De Oxford-groep staat voor de poort.
Te lang heeft de druk der verdeeldheid geduurd,
God's stem is te lang niet gehoord.
We zetten de zonde en slaphed opzij.
We willen de menschen veranderd en vrij:
Nieuw Nederland vrij in God's plan.
Het zal! En het moet! En het kan!

Opzij met de hebzucht, de angst en 't geweld,
Omlaag met conventie en waan.
Er is slechts één wet die door God is gesteld,
Het Leven vangt heden eerst aan.
Omver met het bolwerk der dwingelandij,
We bouwen de brug van het Ik tot het Wij:
Nieuw Nederland vrij in God's plan.
Het zal! En het moet! En het kan!

En verwarrend is ook de taal, die men spreekt. „Heden ten dage", zoo heet het, „heden ten dage zijn er in vele landen mannen en vrouwen, die gemobiliseerd zijn aan een supernationaal front, om onder Gods leiding een nieuwe wereld op te bouwen.

De Oxford-groep is een zoo grondige revolutie, dat geen andere revolutie noodig, of zelfs mogelijk is."

Men lette ook op het exclusieve, dat spreekt in de propaganda. „De Oxford-groep is een beleven, geen organisatie. Men kan er geen lid van worden, noch zijn lidmaatschap opzeggen. Men is erin of staat er buiten, al naargelang men Gods bevelen gehoorzaamt." Wie dus niet de hier gehuldigde opvatting inzake „Gods leiding" aanvaardt kan, staat er buiten, omdat hij niet gehoorzaam is. Welnu, wat wij voor leiding Gods houden, is volstrekt anders dan wat men hier daar voor aanziet. Voor ons besef kan men Gods leiding slechts volgen, ja, ook slechts kennen, als men de Schrift laat spreken. Hier is het „luisteren" naar God geen gehoorzaam volgen van de Schrift, doch een luisteren naar zichzelf: de eigen opwellende gedachten worden aangezien voor uitspraak Gods. De kerkgeschiedenis levert bewijzen ten overvloede van het onherroepelijk mislukken van zoo ondernomen pogingen tot het verstaan van Gods stem.

Zou de Schrift bij deze „groep" spreken, men zou een andere „toepassing" maken op de met vette letter gedrukte uitspraak: „Men kan geen goede ommelet van bedorven eieren bakken".

Blijkbaar gelooft men hier niet aan den „ouden mensch" in den vernieuwden, niet aan het nog maar „klein beginnel" der gehoorzaamheid, dat ook „de allerheiligsten" nog slechts hebben. Geen wonder ook, want hetgeen in den Catechismus op deze uitspraak volgt, dat n.l. desondanks de heiligen toch „met een ernstig voornemen niet alleen naar sommige, maar naar al de geboden Gods beginnen te leven", ook dat is hier een onbekende waarheid. Geen wonder dan ook, dat de bekende theoloog Emil Brunner zich hier zoo thuis gevoelen kan; hij heeft „het (ongrijpbare, onschrijfbaar) gebod: (enkelvoud) scherp onderscheiden van „de (concrete) geboden" (meervoud), en het „leven naar de geboden" wel moralisme, doch niet een beantwoorden aan Gods waren wil, niet een navolgen Gods genoemd. En daarom komt de ethiek der Oxford-groep klaar zonder Schriftuurlijk onderwys (zelfs de tien geboden behooren volgens Brunner tot de „lex", de „wet", die iets heel anders is dan Gods eigenlijke goddelijke wil). De leer der machteloosheid slaat om in haar tegendeel. „Heeft U", zoo vraagt men hier, „heeft U eenig idee wat zedelijk bederf is? Het is elk compromis, ieder toeven aan datgene in onszelf of in de wereld, dat den toets niet kan doorstaan van de vier eischen van Christus: absolute eerlijkheid, absolute reinheid, absolute onzelfzuchtigheid en absolute liefde — vaak dingen, die niet uitgesproken wit of zwart, maar neutraal lijken. Niet heelemaal schoone wasch is vuile wasch.

Verander den mensch en de volkeren zullen veranderen.

De wereld zegt: „Maar je kunt de menselijke natuur niet veranderen!" Uit eigen ervaring weten wij dat dit een leugen is", zoo luidt de conclusie.

Maar waar zóó over den mensch gedacht wordt, en zóó over zijn verdorvenheid, en zijn macht tot zelfverbetering (men wil „een einde maken aan het bederf"), daar kan men wel uitroepen, dat „materialisme en zedelijk bederf" onze „werkelijke vijanden" zijn, doch in de werkelijkheid komt men tot denzelfden hoogmoed, als waarin Marxisten (en dus materialisten) als Kleerekooper zich verstrikt. Kleerekooper heeft eens het oprukkende proletariaat vergeleken met de eerste Pinkstergemeente; de kerk was natuurlijk van die Pinkstergemeente zeer ver afgeweken. Niet anders klinkt hier het zelfverzekerde woord. Op denzelfden dag, waar op de kerk haar Pinksterfeest vierde, en deze Oxford groep den Zondag misbruikte, klonk hun natief-hoogmoedig woord:

„PINKSTERE"

PINKST
10.30 v.m.

En tegen 11
lijk e om w
Alsof Joël C
kerk en volk
„geestelijke o
making van
den, zegt G
vleesch. Uw
Uwe ouden z
zullen gezich
en over de
Geest uitgiet
daar aan tr
den loop van
een stad duiz
Geest en zij n
Kan deze Zo
land? Kan e
het tot een l
Joël, geleze
Ik heb me
gevraagd we
delingen der
der van hun
Geen wonder
dit „nieuw N
delingen der
hoogden Chr
schen deze
Want was
ook van het
zwaard der
de gezinnen
nationaal Cl
„nationalism
isme kan de
nationalisme
wereldvrede"

En zoo zij
gemeente vi
lied":

S
S
S
W
A
V
N
O
B
E
O
T
H
S
V
V
N
O
B
E
G
V
S
D
F
L
N
C
E
F

„Een bi
Ach, wat
figuur van
mijn aanda
heeft allen
leggen inn
En het hori
Zoo vluel
bruggenbou
zingt. En z
mogelijk k
werk geloof
naar hun fl
niet de ge
geen christ
En dat is
looze oppe
Luther, ge
dom gewee
De anti-b
gen. En de
in de Schu
Oxford toe
den hier m
met Woord
heen. En il
behoort tot

"PINKSTER-ZONDAG 16 Mei, 10.30 en 15.00 uur,
Stadion - Utrecht

PINKSTEREN VOOR EEN LAND

10.30 v.m. Licht voor een heel volk.

Intocht van mensen, die per extra treinen uit alle deelen van Nederland komen. Een stoet van duizend buitenlanders, voorafgegaan door de Schotten in nationaal costuum met doedelzakblazers voorop. Vlaggen van de Volkeren."

En tegen 15.00 n.m. was aangekondigd de „geestelijke omwenteling van een heel volk". Alsof Joël (gelezen in het licht van Handelingen 2) kerk en volk nimmer had onderscheiden, wordt deze „geestelijke omwenteling" aangekondigd onder gebruikmaking van het bekende woord: „En het zal geschieden, zegt God, dat Ik Mijn Geest zal uitgieten over alle vleesch. Uwe zoon en uwe dochter zullen profeteeren; Uwe ouden zullen droomen droomen; Uwe jongelingen zullen gezichten zien; ja ook over de dienstknechten en over de dienstmaagden zal Ik in die dagen Mijn Geest uitgieten en zij zullen profeteeren." Men voegt daar aan toe: „Het eerste Pinksterfeest veranderde den loop van het wereldgebeuren. Dien dag werden in een stad duizenden menschen gedoopt door den Heiligen Geest en zij namen dienst om de wereld nieuw te maken. Kan deze Zondag Pinksteren beteekenen voor een heel land? Kan een nieuw licht in Nederland komen, dat het tot een baken voor alle landen zal maken?"

Joël, gelezen in het licht van Handelingen 2...

Ik heb me laten vertellen, dat, toen ter vergadering gevraagd werd, dat ieder, die niet wist, wat de „Handelingen der Apostelen" waren, op zou staan, het getal der van hun plaats verrijzenden ontstellend groot was. Geen wonder, waar de Schrift zoo weinig beteekent voor dit „nieuw Nederland". Maar voor ieder, die in de Handelingen der Apostelen de Handelingen van den verhoogden Christus ziet, is hiermee tevens de kloof tussen deze menschen en ons pijnlijk gedemonstreerd. Want waar Christus komt, om den eenheidswaan, ook van het nationalisme te breken (Hij brengt het zwaard der verdeeldheid, de antithese ook in het volk, de gezinnen), daar droomt men hier van „een Supernational Christelijk Front". Want, zoo verzekert men, „nationalisme kan een volk één maken; supernationalisme kan de wereld één maken. Door God geleid supernationalisme vormt de eenige ware grondslag voor wereldvrede".

En zoo zijn de psalmen en hymnen der Pinkstergemeente verdrongen door volgend „bruggenbouwerslied":

Staand op vaste gronden,
Strand aan strand verbonden,
Spant de brug,
Sterk zijn rug,
Waar Gods plan wordt gevonden
Als land zich bindt aan land,
Volk aan Volk, houden wij stand.
Nauw saâm verbonden,
Op vaste gronden,
Bouwende aan Gods plan,
Een brug van man tot man.

Over rivier en landen,
Tot de verste stranden,
Over rijd,
Haat en strijd,
Slaan wij onze banden.
Vooruit klinkt het signaal,
Voorwaarts marsch zonder gedraal,
Nauw saâm verbonden,
Op vaste gronden,
Bouwende aan Gods plan,
Een brug van man tot man.

God, ons heele leven
Willen wij U geven.
Schenk ons kracht,
Dag en nacht,
Blijf ons leiding geven!
Het werk roept tot de daad,
Ieder onzer staat paraat.
Nauw saâm verbonden,
Op vaste gronden,
Bouwende aan Uw plan,
Een brug van man tot man.

„Een brug van man tot man".

Ach, wat staan we toch ver van elkaar. Ik kan die figuur van Emil Brunner maar niet kwijt raken uit mijn aandacht. Een brug van man tot man? Maar hij heeft allen bruggenbouw wereldsch verklaard; bruggen leggen immers verbindings in horizontale richting? En het horizontale leven ligt onder het oordeel...

Zoo vlucht de principiële verloochenaar van den bruggenbouw in het lied, dat dezen bouw lyrisch bezingt. En zij, die — evenals wij — principieel aan de mogelijkheid van bruggenbouw als Gode gevallen werk gelooven, willen naar deze menschen, of liever, naar hun theorieën geen brug slaan. Want zij zien hier niet de gehoorzaamheid, doch de ongehoorzaamheid, geen christendom, doch humanisme.

En dat is het benauwende in dit alles. De grenzenloze oppervlakkigheid, alsof er geen Paulus, geen Luther, geen Calvin, geen zóoveel eeuwen van christendom geweest waren...

De anti-bruggenbouwers zingen van geslagen bruggen. En de pro-bruggenbouwers (maar dan naar het in de Schrift gegeven bestek) slaan geen brug naar Oxford toe. Marxist en nationaal-socialist kunnen beiden hier meedoen, en... dezelfde blijven. God komt niet met Woord en wet en evangelie over deze bruggen heen. En ik denk aan Emil Brunner. Niets, zegt hij, behoort tot de adiphora (de dingen, die er niet op

aan komen). Niets, — want Gods „gebod" (enkelvoud) beteekent een gericht over alles. Maar daarna keert de stelling om in haar tegendeel: alle dingen vallen onder de adiphora. Want de „geboden" (meervoud) zijn maar maak- en maar mode-werk, zoo verklaart hij.

„Nieuw Nederland" loopt van stapel?

„Oud Nederland" zet zijn reis weer voort.

Maar ik geloof in den Heiligen Geest.

En ik geloof een heilige, algemeene, christelijke kerk, de gemeenschap der heiligen, vergeving der zonden, wederopstanding des vleesch, en een eeuwig leven.

K. S.

De nood der Rijken.

Wilma: Wij groeten de Broeders. — Uitg. Mij. „Holland", Amsterdam.

Een vrij groot getal boeken heeft Wilma reeds geschreven. Men klaagt wel eens dat ze ongeveer allemaal gelijk zijn aan elkaar, dat er geen groei bij Wilma te zien is, dat haar werk zoo onwerkelijk is, enz. Veel hiervan is waar. Want inderdaad is er een sterke overeenkomst in de tendenz van haar boeken. Hier moet men natuurlijk niet denken aan een opzettelijke, dik er op liggende moraal, maar aan de immortelijke levenshouding die er uit spreekt. Wilma schrijft alleen uit den diepsten grond van haar innig geloovig hart en beziet alle kwesties vanuit of liever stelt alle kwesties in het licht van haar geloof. Het zelfde licht straalt in al haar boeken, en doet ze dus eenigszins op elkaar gelijken, doet het voorkomen alsof er geen ontwikkeling bij haar plaats heeft. Van uit haar hart richt ze haar zoeklicht op haar personen. Zij die met haar in het licht wandelen komen ons daardoor dadelijk als „echt", als „gewoon", als „sympathiek" voor, maar op de anderen valt het licht zoo onverwacht scherp, ze komen zoo ineens voor een andere levenshouding te staan, dat ze even „onecht", „raar", zelfs „onwezenlijk" lijken. Ook in het nieuwste boek is het zoo: Bertha heeft dadelijk de sympathie van de lezers, door haar zullen velen — die niet goed lezen — het een lief boek vinden, terwijl Roelman door anderen — die ook niet goed lezen — een onwezenlijk persoon gevonden wordt, reden waarom ze het boek zullen veroordeelen als zeer onwerkelijk. En toch is het boek noch lief, noch onwerkelijk.

Ik geloof dat Wilma een moeilijke schrijfster is. Als men zich niet bij het rustig lezen volkomen door haar gedachtengang laat leiden, komt men niet tot bevredigende lezing. Doet men dit echter wel, dan zal men wel niet met alles kunnen instemmen, maar men zal erkennen dat haar visie op het menschenleven allerminst „lief", maar wel degelijk reëel is. Nooit realistisch in dien zin, dat de werkelijkheid, de buitenwereld of hoe men het noemen wil, de grootste plaats zal innemen. De ziel overwint, zou Wilma's spreuk kunnen zijn. Het innerlijke gebeuren, het conflict van wereld en menschenziel wordt van binnenuit gezien en inwendig uitgevochten.

Haar nieuwste boek staat weer midden in de werkelijkheid, alleen, niet velen hebben aan zoo'n mogelijkheid gedacht. Het is een crisis-roman als men wil, maar niet in den gewonen zin. Wilma stelt hier den rijken in de crisis. Iemand die zelf geen maatschappelijke nood kent, maar die om zich ziet, die wil helpen, maar voelt dat hij zelf mede schuldig is aan het ontstaan. Want er is gebrek, dat er niet behoefde te zijn, als ieder deed wat menschenliefde en christenplicht hem gebod. Maar nu verdringt iemand met een goede positie een ander uit zijn baantje, om het nog beter te hebben dan hij 't reeds heeft. Nu beheerscht grof egoïsme aller levenshouding.

Dat weegt den rijken Roelman zwaar. Hij voelt zijn weldoen als giflig, want hij doet mee, met zijn rijke familie aan het algemeene bedrijf: in maatschappelijk opzicht zooveel mogelijk anderen zien voorbij te streven, met de kruimels van de tafel kan men de werklozen nog „weldoen". Deze houding acht hij zoozeer in strijd met de christelijke leer, waarin hij onderwezen wordt thuis, dat hij beide niet kan rijmen en daarom beide verwierpt.

Hij kan niet gelooven dat de leer van Jezus bestaan kan in de moderne maatschappij, dat alles gebeurt onder het bestuur van God „onzen Vader", en wil dus geen christen zijn. Maar ook het grove egoïsme verascht hij, en daarom wil hij zelf, uit eigen krachten, den strijd aanbinden tegen het maatschappelijk onrecht. Zijn liefde voor de misdeelden gaat schuil achter zijn haat tegen de bevoorrechten. Cynisch veracht en ontkent hij alle hogere ideeën, en behoudt slechts het geloof in zijn eigen juistheid.

Zijn tegenspeelster is Bertha, het jonge meisje dat bij grootvader op de boschwachterij komt. Godsdienstig opgevoed, is ze op zich zelf aangewezen, want grootvader heeft geen behoefte aan bijbel of kerk. Om haar heen de prachtigste natuur (Zie vervolg blz. 278.)

Hoe de Heilige Geest de Kerk in de zorgen stort.

De discipelen waren gewoon ter kerk gegaan op den morgen van den Pinksterdag.

Zij hadden geen reclame gemaakt: Nieuw Israël loopt van stapel!

Wel hadden zij het ambt voor de wereld, ja, het apostolaat voor het leven ontvangen.

Maar voor het oogenblik hadden zij nog één apostel voor de geestelijke verzorging van tien personen.

Ik zie ze in gedachten opgaan naar het kerkje, de synagoge der Nazareners, de Sekte, zooals de vijanden smaalden.

Daar waren in dat opgaan al de elementen, die er ook in ons kerkgaan zijn.

Zij waren blij elkaar te zien, monter klonk hun Zondagsgroot: Dag Petrus, Dag Joses, Dag Salome!

Zij verlangden ook wat te hooren, och, eigenlijk een retrospectief evangelie, zooals wij van de Bediening des Woords vaak een retrospectieve zaak maken.

Zoo in dezen geest: wij zijn verlost, zóó is het gegaan! Zij konden het aan, geestelijk en financieel!

Zeker, daar is het verwachten van de belofte des Vaders, zooals wij misschien, God geve het — groote dingen verwachten.

Maar op dezen Sabbath is het toch waarschijnlijk: Laat ons verheugd, van zorg ontslagen, God roemen die ons blijdschap geeft!

Dat „van zorg ontslagen" is een regel uit de psalmen der menschen, ingesmokkeld in den psalm van den Heiligen Geest!

Maar het zal nu niet meer zijn: van zorg ontslagen, want de belofte zal vervuld worden, de Heilige Geest daalt neder.

God maakt de Kerk publiek!

Hij drijft de menschen onder het gehoor, godvruchtige Joden, maar ook — vergun mij — waarschijnlijk veel Spek-Joden.

Menschen, die in hun geslachten in de ballingschap gebleven waren en Zerubbabel hadden laten trekken en Nehemia hadden laten weenen.

O, Dochter van Babel, welgelukzalig is hij, die uw kinderkens tot schoonzonen en schoondochters zal hebben!

Deze afgedwaalden in hun geslachten waren gekomen om hun godsdienstplichten te doen te Jeruzalem en zoo weer goed te maken wat er in de levenspraktijk en de handelspraktijk aan hen ontbrak. Maar duizenden worden door de prediking geroepen tot Christus en het werd een dag van enormen ledenaanwas!

Deze zeide: Ik ben des Heeren, die noemde zich met den naam van Jakob, gene schreef: ik ben des Heeren, ik ben van Israël!

Heeft u wel eens stilgestaan bij de ontzaggelijke zorgen, die dat voor die kleine gemeente meebracht?

Zij werd met één slag van een huisgemeente een groote stadskerk! Daar mogen na dagen en weken velen der eerste bekeerlingen naar hun woonplaats zijn wedergekeerd, de stroom van nieuwe leden bleef aanhouden!

Zoo kwam er onmiddellijk gebrek aan lokaliteit. Maar de Heilige Geest bracht ook de oplossing van dien nood. Hij legde beslag op de huizen der menschen en zij stonden hun woning af voor huiskerk.

Het ambt, ziedaar de tweede nood, verloor eensklaps alle gemoedelijkheid, de apostelen moesten van huiskerk tot huiskerk trekken, preekend, vermanend, catechiseerend, doopend, avondmaalvierend!

Ja, het ambt brak naar buiten, het apostolaat voor het leven ving zijn bediening aan, er geschieden vele teekenen en wonderen door de handen der apostelen.

Er kwamen ook groote geldzorgen! Onder de nieuwe leden waren ook armen, behoeftigen, weduwen.

Maar de Heilige Geest maakte een ieder tot diaken, zij hadden alle dingen gemeen.

Die kan wel bij mij eten! zeiden de zusters.

Als nog aan die zorg geen eind kwam, hield de Heilige Geest zelf een extra-collecte en Joses, toegevaardigd Barnabas, wierp een akker in den collectezak.

En nu wij? Wij zullen weer zingen: Ja, de Trooster is gekomen!

Maar de Heilige Geest is niet de Trooster voor het vleesch, dat mogen wij in onze dagen van kerkelijke en andere zorgen wel bedenken. Wij zijn soms geneigd te zeggen: Och, onze vaders met die stichting van die dure Universiteit, met al die overspannen eischen van diaconie en zending en evangelisatie!

Wij konden het zoo goed hebben, zoo knus, en nu leven wij zoo benauwd!

Broeders, bedroeft den Heiligen Geest niet, maar laat u door Hem in de zorgen storten.

N. B.